

ГЛАС ЏРНОГОРЦА

НЕДЈЕЉНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

БРОЈ 21.

НА ЧЕТИЊУ, У ПОНЕДЕЉНИК 3. ЈУНА (15. ЛИПНЯ) 1874.

ГОДИНА II. (IV.)

ГЛАС ЏРНОГОРЦА* излази један пут недељом. Стоји: за ЦРНУ ГОРУ и АУСТРО-УГАРСКУ год. в. 6; во год. 3; четврт год. в. 1. 50. д. За СРБИЈУ год. в. 7; во г. в. 3. 50.; четврт в. 1. 75. д.
За све друге земље год. в. 8. во год. в. 4.; четврт год. в. 2. За остале земље се за ред 5 постоји. Предавати и све издавачке налоге се административи, а доносни уредништву на Цетиње.

ЗНАЧАЈНЕ ПОЈАВЕ.

Извиђање и пријатељство, које су међу со-
бом у војводству вријеме природни противници,
изјесне велосиме, утврдили, убрзали је и многог-
од изјављања о њиховим симпатијама према хриш-
ћанским народима на истоку. Нарочито аустро-
угарска влада га штави много је трублала о про-
вијени аустро-угарске источне политици, у добро-
ме синху за хришћанске народе. Ми смо вазда
говорили, да је то прије опасност, него поуздан
ослањац овима народима, јер су дипломатски ује-
равања тако глатка, да нам се изнагодије прије него
осјетимо. Све што су дипломатите у последње вријеме
говорили и радили, било је, наверно једино из
то, да се мир одржи до времена када угоднога.
Наше тежње не долазе ту ни најбољи у обзир.

То нам смо већ сада њеке појавице објашњију.
Вијест, да је кнез Милан једној дештаџији из у-
нутрашњости, која је дошла да га подграви и
пограта, изјавио, да је једини и највећи усјех
његова путовања савез српско-румјански, вratio
које је неугоđio дјeствovala u бечкоj министарству
спољnijih послова. Још за веће узнење грофа
Андраша, изјавио је румјански кнез Карло,
кад је објавио, да је кнеза Милана учинио замо-
вједничком једне румјанског регимента, да најбољи
одношaji постоје међу Србијом и Румјанијом. То
је дало повода аустро-угарским владним листо-
вима, да изјаве, да гроф Андраша неће одсада
можи потпомагати Србију, и да вазалне државе
не могу симпатитији самостално уговоре, а ти исти
листови недавно, кад се огласио „српни обрт“ у
аустро-угарској источној политици, доказивали су
да они изјаву то право. И даље питају они са
свијет јасно: шта значи тај савез? Ако је за
обрану, што ће, кад ћија непријатељ никаква о-
пасност, ако је за нападај, на кога је управљен?
Нашао ће чисто изјављују, да ће подунавске
кнежевине имати јевропске велестности против се-
бе, ако буду ишли за својим „сањаријама“, и ако
хтедну, мир нарушију.

Из тога се ето лијево види оно, што смо
казали: гospодари јевропске ситуације, радији су,
да својом притворном симпатијом и обећањима
осигурају за свој рачун и на овој страни мир,
где је сваки час исти у опасности, и гдје је за
друго свршено немogућno га одржати, а чини си
осјетила љешто, што их брка, показују се као и
прије, непријатељски, т. ј. непријатељи нашега
самосталнога рада за будућу самосталност.

И други бечки листови почели су у истом
синху писати. Један од тијех, који је шта више
демократски органи, говори исто са подсјеком и
једном о ослобођењу хришћанских народова у
Турској. Он говори о савезу Црне Горе, Србије и
Румјаније као о свршеној ствари, и овако умстvuју-
јо о томе: „Првогорци можда би хтјели рат с
Турцима, но о Србији и о Румјанији не може се
мислити да би сукоб дотле тјерали. Турска није
тако слаба, да би се морала бојати тијех неприј-
атеља, а ни Русија и Аустрија нећи у том
случају ни на који начин потпомагала ту ратну
акцију. Цијелога тога савеза је дакле једино, да
изазвају јевропску конференцију, која би се бавила
репрезијом парижких уговора. О стању хришћан-
ских народова у Турској имао би се изједићати и
напомо одредити одношој Србији и Румјаније пре-

ија Турској. Међутијем изједићати је, да би
Турска пристала на таков конгрес, који би пре-
вршио њезину самосталност. Ни заштитни савеље
и пристати, да ли њихов дипломатски дневни ред
Србија и Румјанија одређују. Ујеђање у унутра-
шње послове Турске могло би се само овде очеки-
вати кад би било важнијих догађаја, кад би на-
стале опасности за јевропски мир или опстанак
Турске. Но то још није наступило, али мислимо,
да ти савезници и некају одважности, да изазову
озбиљне заплете?

И ово наводимо тек да упознајмо наш свијет
са симпатијама ових влада и народа преко на-
јма, којима су без сумње наша Босна и Херцегово-
нија врло спроведене љепотице, али су им не-
подносијиве наше мисли о њима.

За то ће најмајда и ове најлоније појаве
дати лијепота наука, који ће нас упутити, право,
да добро пазимо, шта бива око нас, друго, да
будућност најма ослањају једино на нашу снагу,
коју најма јављају свакодневију пракупити и уредити. У
том случају данашњи пријатељи овога савеза Турске
неће бити тако страшни као што изгледају и ако
и неће припомоћи, донеста веће ни против стати
струји времена и догађаја, а најма ће се и који
ће бити и морати бити и на нашој страни.

Што се тиче самога савеза међу Србијом
и Румјанијом и Црном Гором, ни инијесмо у положају,
да о њему онако говоримо као бечки и пе-
штансki листови, нити ћemo поћи за њина у то-
му пагађању. Свакако мислимо, да их можело у-
жирити у томе, да поменуте државе не мисле
домаћи пријећати самосталност Турске искључивој
јевропском контресом, јер су довољно стекле у-
јеђења, да се тијем путем недолази ни до бо-
љега одношоја њихове самосталности, ни до о-
слобођења њихове браће у Турској. Аргује је пут
до те цијељи, који ћија једино и претстоји, а она
не знати употребити и начини и вријеме за то.
Можда је о „мудрости“ и „одважности“ јевроп-
скога запада претекло љешто и за јевропски
исток!

ФРАНЦУСКА РЕПУБЛИКА.

Дошло је вријеме, да се испуни ријеч Напо-
леонова министра, Руј, коју је недавно изрекао,
да Француска има бити: или република или
царство. Легитимисте и Орлеанисте изгубили су
сваки изглед. Уз то Мажино поклају, да би
радије уступио сину Наполеонову, него пристао
на уређење сталне републике. То и друге околности
даде живота бонапартовција, и они се сад
истичу као највећи, управо једни борци са ре-
публикацијом.

Чудно доместа! Кад је Наполеон III. овако
срдечно сршио и Француску у највећој несрести
оставио, мислило се, да ће бонапартисте су-
зимају у Француској. И сад већ, што нико ни
поништији није могао, чини се, да наступа њихово
вријеме.

Што су до ове садашње важности дошли Бона-
партовци није ни мало чудно, кад се узима и
обзир све противности, с којима се републиканска
страница имала борити и особито пораз осталих
јонархиста. Но ходе ли тако лако и до цијеља
доњи, то је друго питање, на које би се можда
прије могао одговорити не сећам.

Републиканска странка увидила је добро, да
су јој царовци сада најопаснији непријатељ и о-
ни са највећим током отпочине рат с њима,

као што је и до сада необично ујеђенош-
ћу субјекта све јонархисте без разлике. И сло-
вободно се може казнити, да би Француска у њеног
новоизабранијем стању била, можда горем него што јо
Шпанија-снд, да вије било редубикланда, који
су из чисте жарке љубави према отаџбини пре-
горјевали себе и чијим своје вријеме. А то ви
је било у толико љакше, што су ујеђени, да је
велика већина народа одна републикан. Али сада
кад виде, да се Бонапартовци са свијетом осла-
ено опет подижу, морaju и они отворенје. Јаче
противстави, тијем праје, што је народ тешкој
борбом, дугом неизједношћу измучен, па га
цароши, својим нацијама, могли и напошљедку и
придобити. То добро увиђају и републиканци, па
су за то већ и почели жестоко убијати свога
непријатеља и у скушњи и ван ње.

Највеће настојање њихово сада је, да обав-
јесте народ, да му грози обнова царства и не-
срећа, у коју би земља због тога дошла, и да
изнуде распуст садашње версаљске скупштине, па
да се сазове нова, у којој би изјесно била ог-
ромна већина републиканска, те би се једном и
република учврстила и унутрашњи одношоји уре-
дили и спољашњи глед засијао подигао.

К тој цијељи највећими су и два највећа
републикана, Леди Ролен и Гамбета, своје
бесједе, које су проширијахаји, први у скушњи,
други у близину уједињене ујеђености, говорили са величином успјехом. У
днију бесједи разложено је сједи републиканци,
двадесетогодишњи изгнаници, Леди Ролен, да је
тако звана ујеђена јонархија немогући више у
Француској. Већ Монтескије, који је био пријатељ
ујеђене јонархије, казао је, да она може изво-
дати преваре живити, а од покварености, да умире.
Како је царство сршило зив се. Остало је само ре-
публика могућном, којој још никада није дато да
се утврди, али која се сад мора утврдити. Садаш-
њој скupштини узвинују је: Ви не смијете више
Француску оставити у неизједности,jer је она
у највећој невољи. Мјесто што хоћете да сакати-
те оште право гласања, учините као први родо-
љуби, изјавите распуст скupштине, и Француска
се се овим подићи.

Гамбетова бесједа, која је одмах штампана,
разширила по цијелој Француској, ош је сједији
утисак уникав. Претставио је најјаркој стражите
царства. Бонапартизам, рече, искријељује демокра-
цију. Он скуда другије говори. Сељаку обраће
ситујност, вјерсју и одлучни узима у општини,
сљеђеника ујеђава у својој оданосту; није ли он
предузео ријеску експедицију, полазак у Кину, вије
ли он изгубио битку код Ментане? Није ли он
за 20 година штитио сједију клање папе и стражи-
јарно пред Ватиканом не из љубави за св. столицу,
већ на основу двостраног уговора, по ком је имао
бити сјећник оруђе владино за службене кам-
пандите? Образованји ред народа, које не може
заманити обећањима, настоји бонапартизам сла-
дати стражима. Страх велико је његово подитечко
оруђе, њим отиње он грађанима слободу и до-
стојанство, па им најпослје упроваљије ота-
чину. Па је ли могућно, да таква опасна страни-
ца може опет подићи главу? Гамбета је ујеђен,
да није, а до борбе међу републиком и царством
морао је доћи, јер лажни демократија мора је-
дан пут подјелити љеднаки са правом, републикан-
ском демократијом.

И република ће донеста побједити, јер у
Француској није тако прво стање, како се прет-
ставља, само ако се народ одржи у разложењу
данашњем, и странка републиканска у својој ује-
дениности. Ако они, пренагленешћу и разудијаш-
ћу не даду противничкој оружје у руке, другога
оружја, искљују јонархисте против њих.

ПУТОВАЊЕ КНЕЗА МИЛАНА У ЦАРНИГРАД.

Висе се дакле у највијој и стрпој журналистичи говори о повратку кнеза Милана из Паризграда и његовог враћају у Букарешт, него кад се чудо да ће ића и кад је пошао на тај пут. То је због тога, што се каже, да је исти пут остао без очекиваних успеха, т. ј. без добитка Малог Зворника и Сокира, и што је кнез Милан, базене се у Букарешту, утврђео пријестолство и савез Србије с Румунијом. Већина дистова саглашава се у томе, да је тај неуспјешни корак истински у једну руку непријатеља за Србију и српске архантике, а у другу, да има своје, прејда посредне, користи, а то у томе, што је српска влада показала своју широтвориљност и задовољила захтевима дипломатије, која је искала оној пут, па сад, неуспјешна, оставља јој руке одрешене, слободне за рад самостални и одлучан, на који је једишно увучена и којему нико јој не може ни завјерити ни противстати. Соопштиталако овде, шта иски дистови о томијашу.

Бечка „Нова слобод Преса“, добра пријатељница Турске, доноси овај заштићенији допис из Џинграда о Малом Зворнику:

"У њом заљасају писму обавићество сам вас, да ће кнез Милан врло нездовољан одваде од-
игујати. Међутим било ћете добили потврду ове
виности. Наги љесове властите вруће подзе, ини-
цијалноистичка посредовања, којим је био полуупрт,
не могаше склонута Тујко, да Србији уступе Ма-
лан Зворник. Да, ако ћете одвада видити, да је она
ствар била одлучујући узроком за одлуку мини-
стра ваљских посла Радници шине. Морам вам об-
једије потврдио припремједати, што се све у том по-
гледу симао, да свакито боље сумисност између
зворничког пашала и пројефено у ваљском мини-
старству. Кад је кнез Милан увидио, да од ми-
нистра порте не може нашта получити, захтјево је прихватио пудијенс ју код султана; но велики
вазир одговори му, да је овај чепосредник корик
под суверена искористан, јер је Његово Вели-
чанство већ изјашдио својим министром своје на-
зоре гледе те концесије и да заповеди господара
гласе врло извјестно. Главни разлог за што порта
штиће може нити хоће да уступи Малога Зворника
Србија, био би тај, што је такота нова концесија
Србији, послје свега онога што је Султан о-
вој земајевши уступио, војна неподвржаној дјело-
вала на јавно имење у Турској. Министар бојајо-
се је ових злак последница најприје за себе, а за-
тим, да би концесија охрабрила славенска племе-
ња у Турској, на свакојкоје захтјеве.

Прихваћајући ово становиште, свјетовала је дипломацију у Нери Турцина, да се тој тешкоћи извани доскоочном, т. ј. да нађу срећство, како бе Србију ставити у посјед Зворника, а да то не-изглади као концесија. Мислило се, да се има у руци то срећство. Доста је било рећи, да треба уредити турско-српску међу а за темељ тога уређењаузети за границу међу обе земље текај Дрине, па тог радом допитати Србији Зворник. Рашид поша није се био тому узпротивио, али он је био пристао на ту основу пријешања, да од-годи непријатику и да поштеди осјетљивост кнеза Милана. Доказ је тому, да ћал је Мариновић од Рашид имао захтјевио, да висока ворта у том склопу обезбеди писмену изјаву учници, он је то оптично усклаđio.

Овртес јени одвором и засијетован упли-
ним, који су настојали представити му, да су
га министри порте препарали, и да Султан није
тако исклон његовим жељама, како би њега свом
силом хијели упутни, донисао се кнез Милан, да
би он добро учинио, да у оправности будијенцији,
ону ствар пред самога Султана изнесе. Он је свој
одлазак већ иза пут одграђао, па није могао више
продуљивати овако свога борављања. Заклучи
даље у суботу (33) укради се; па је и збога
вог пријема од Султана, комује предмет и прел-
ожио и казао му, како се преваро у својим
надама, и како ће на јавно јиније у Србији
зачестити уптици упитни, што се влада царска уз-
раткица дистресом. Збогом.

— Моя влада, одговори Султан, учинила је велики 1862 много за Србију; она јој је одет ових дана дозволила прикључак њених жељезница на турску жељезничку мрежу. Ја не исказам, да Србија имала разлога бити нездовољни с брижњивошћу, којом је суверени двор вазда по могућности напрашио вим поступно. Ја сам у сада приступају све учинити, што од мене траже. Ви говорите о јавном интересу код вас. Јасно имене престављају Србији један чланјон пучништво. Ја искам посље с јавним именем претстављањем од 35 милијона дуката. Успирјос тога, ја ћу ипак својој високoj породици

ти најљубите, да још једном проучи патње Зверника, па ако се захтјеви моје владе узмогну складити с испуњењем важних жеља, показати ћу с још једном првијазан вашој земљи".

Султан наје хотио у задњем часу растапати са својим гостом, одпустити га с униском одређеном сухо изражено ускрете; али кнез наје се могао и да изјављује варите знаменитости званих посредника прије величког цара. Однах изве аудијенцији украју је се кнез са цијелом својом свитом и царској јахти „Изедин“, која га је одвезла у Бурзу. Султан, кому су биле обећане, да кнез у његову присућу неће ни смешнути Зворник, позно је на одговорност министра власничких послова, који наје био тада предављаван, да му ову неугодност праштели. Он га још исти дан одпусти, а на његово место постали Ариф-бега мустаџара у истом осјеку. У осталом положају Рашид паше је већ длано под двором подложен. Случај с аудијенцијом само је посијешао побједу интриги у вези основаних. Он се наје пажио с великим везиром; с којим се у многим ситуацијама наје слагао.

Ов је сам узвађао, да је његов положај као битнију склоп да био тежи. Довицник хадао је да се прориче знамениту будућност (!!!) у Турској, тако се враћа опет на кнеза Милана и вели да је разјарен одлучовао из Цариграда ради неуспјеха у патњу Малог Зворника, ти жељи, што су му давали нају, да ће му та концепција бити извршена вагрдом за посвеједочену посјетом у Цариграду подвржност. „Мора се, вели довицник, признасти, да му овај неуспјех ставља пријатно тешки положај у земљи; Срби неће се цијенисти дужним држати се становитељских обвирара према сувереном двору. Код прве пригоде ћога ће они тјерати так на конца, а отуда ћогу заједно са ипакацем чеприлике, којим се могло разбогатити предурести, ћад би се барем привидно показала волја захтјеве кнезове уважити“.

Г. Христић остао је овде, да уреди све што се тиче уговора железничкога, којега су точке углажавање међу кнезом и турској министарством. Коње ли му ћоји за руку промјенију одлуке портире гледе Зворници? Од какове је користи овај познатни епизоде за Турску? Користи, које он пружа, мало важе нопрама испријадка у опасностима, које би могле подвигом од зајекања одступити га Србији. Задњијем ријечима што их Стеван изрекао кнезу, патукуно је њеки начинјам, да би се могло викат вешто учивити. Тако се користиши, било би добра политика. Кнез Милан пошао је оданде у Букурешт, где су та које зловолни на Турску. Срби и Румуни су једино, још ће се већим угрожити, па искрено го-ворећи, за компадиј земље, с којима Турска не зи-шта да почне, није замета врједно олутујиши са симпатије народа, којих улога у источном питању склопило је, иако, без важности.

Загребача „Пародие Повине“ у свом чланку „Put srpskoga kneza u Parigrad“, разлажу, како је овај пут остао у претстављеном смислу неуспјешан, и да мора бити неугодан за дипломацију, која га је преогоручавала, а још више за српске државнике, па онда каже, да инак српски народ неима ни најмале разлога бити незадовољан, што кнез Милан није на високој порт успио. Мали Зворник, који је имао битне награде ка жељеном путу, није приједао по тоговског млетка; Србија, да га је по овом експесиву пуш добила, веби с њим ни мало била већа ни угасла нија. Ми управо не можемо ни да докучимо, како су српски државници добитак тога гњезда могли учинити првом задаћом своје дипломатске вејности, првим циљем државштва настојањем, ако не тога, да могу показати из портије попустљавосте постизатима путем да се дипломатски

Је да Мариновић кабиши такову комбинацију има с путем кнеза Милоша у Цариград, онда је својеглавињу самога Султана темељито развалила. Али и негативни резултат бивао је уколикоима често позитивним успјехом, а и да смо управ реска, да је кнез Милош ћорист Србије високо похвачен извјријед тим, што се је из Цариграда морао повозити без Малога Зворника. Него да је ову, тако звану тврђину донош Србија као уздарје сјојнога поднебија. Да је Султан пристао на одлуку Зворника, Србија била би не самој оправдана, а јевропска дипломација њене наивошћи била је спасак Србије, који би о

Србије поклони Султану као свому суверену, и да јој доказају лојалности и помирљивости највећим доказом. Султана никакава прашња не има, и да они с тим оближавају себе одговорност за посљедице, чко би се српски народ у својој снажести и у својем војном посну посједао позадијем.

То је дакле већ врло важан резултат кнезева пута у Цариград, што Србија сада барем знаде, чemu се од „дипломатскога училишна“ код сваке порте има надати. Овај негативни резултат кнезева борављања у Цариграду изазвао је, како кнез сас, примијавши земаљску депутатију очитује, позитивне усвјех кнезева похода у Бугарашти. Кнез Милан, новратински со у румунску престолиницу, не сага да се је с кнезом Карлом, од кога је с највећијем почастима био дочекан, особно спријатљив, чим је ту прилазку, како се сам неустручава признасти, употребио такођер на то, да се између Србије и Румунске скојни потпун савез.

„Шулејкова Реформа“ на исти начин разлиже, да је са свијет извршено велика неугодност за сраску владу овој неуспјешнији пут. Доказујеље, да је то у неколико вораз и за источну политику Аустро-Угарске, која је настојала, да кнез Милан предузме овај пут, и да порта Србији узгуша Малу Зворник. Напошљеду каже, да ће он ствар имати, ту добру пошљедницу, што ће сам народ српски бити сва тијем побуђен, да се једном сопственом војском и спрагом постигне своје жеље, и да томе онда вишне исеће људи стояјти на путу ни противорасположење дипломације, ни руско-турско пријатељство.

"Објавитељ драматички" доноси један телеграм, по коме је кнез Милош једвој делегацији из унутрашњости изјавио, да је савез српско-румунски, утврђен у Букурешту, једини вредан пошљедина његова путовања.

Што је сам доказ Милан тако јасно, јавно и одмах објавио тај савез, узимају многе новине то као да влада српска хоће да тијеси да разумјети порти и симболи, да одступи от политичке по-пуштљивости и прилагодљивости и ступи на сконје природно земљите политике самосталнога реда у складу и свеси са стихијама, познаним по својим стању и положају на истије рад.

ДОГАЂАЈИ У СВИЈЕТУ

Потврђује се вијест из Петрограда, да је руски државник канцелар кнез Горчаков позвао јевропске владе на међународни конгрес, на којем ће се договорати о њекој народодржавној питањима, а нарочито о поступашу с ратним зајробљеницима. Конгрес ће се саслати 3. Јула у Бриселу. Додаје се, да овај конгрес неће имати никакав политички значај него једино човјечности. То је свијет могућно, да се неће важна политичка питања рјешавати на томе конгресу нешто па бојкоте шољу и без сумње у број, па је стара Горчаков похтета, да предходне ствари уреди, даје изравнно слада и — поступаше с ратним зајробљеницима.

Садаш је нова француска влада учинила је
стапајући у Француској још заговорницијим. Све страс-
ке ваде, да ће корати доњи скорији до обрта-
ујујају се, а не знају, која ће са којом и
против које, да се удржи. На Маклахона иоче-
ше јако сумњава, да настављају на Бонапартовића. Ли-
стове паризки спомињу га, да се клоши тога, а
зралевовци изјављују у својим органцима да ће се
удржити са републиканцима, ако буде пагни-
Бонапартовића. Гамбетов орган позива све сло-
вободавце, да једном већ одлуче, да се народни
скупштини изјави распустити, и ако то учине, да
је им сви народ били хвални. Међутим Бона-
партовци као да су збили љубитељи, да наступа-
ти на пријатиље крајем за њих. Њихови су органи
јако живули. Много их је охрабрило и то, што
је руски цар, кад је био у Инглеској, походи-
удову Наполеона III. у Чизелхурту, и што се са
синајом Наполеоновим љубазно разговарао. Они сви
да је много пишу о томе. А „Голос“ зна так и то
да је цар на једном банкету изнадравио царском
пријатељу „за зарњаве, срећу и добар усјеј“. Сумња се, да је цар изнадравио, а ако је, да и
је као ћаку желено добар усјеј, но бонапартов-
ски листови тужите то другачије, т. ј. да скорији
дође на пријесто француске.

Ингушке новине говоре о данашњем мирној таквоме, који спрема велики рат. „Тајност“ доноси врло зеничљив чланак о томе оружавању миру. Судла се међу народима, који бореју

изу, а њак се скуда повећава оружана сила. Но свој Јевропи постаја грађани војници. Јевропа као да се враћа оному стијеку, где је сваки слободан човјек био уједно и војник и где су све тешке обртичког труда биле подчињене захтјевима војничке службе. Сви народи извадију резолуције, запето повећавају војску. Њемачка се оружала, јер јој тобоже пријети побег од Француске. Француска се оружала, јер се боји Њемачке. Италија јара искати велику војску, јер је још имала краљевину, која се у последње време знатно повећала. Русија јара бити јача, да може држати равнотежу Њемачкој. А сви ти разлоги најесу основани. Нити Њемачкој пријети каква опасност, нити Француских има сада о рату. И она не бићи сме хијрила. Давашњи је извршио такав, каквог свет још није познавао. Он ће трошити Јевропу дуге, док не буде рат, иза којега ће се тек наступити први мир. Жалити је само, што се тајнији начином за сваке године повећава. Из предака, који је увијек скочио са стањем мира, служи само за то, да се пронади срећта, како би један народ други уништио. Ако ово стање и дуж потраје, биће збога великих срамота за све европске државе.

У Шпанији нека изгледа, да ће се скорији стави ред уздрти. Каравите не само да најесу распуштене, него се попе често поклају у Каталонији и Валенсији. У самом Мадриду најављује се многи потапија и републиканци се боре преврати, из којега би краљ описао. С тијем је у свези и најест о једном хохензольерском кнезу као будућем краљу шпанском. Врло је могућим, да са њемачком ради на томе. Но сумњати је, баш и да успе њемачка влада у томе, да би се тијеснији њемачке питања узимају, а за Шпанију би то извјесно још већа несрена била. Пониј краљ ће морају одржати, и колико је добри Амадео, па би иза тога Шпанија ометала у вртлог новијих побуна и грђанскога рата.

— „Застава“ јавља „да се у Великом Бечкереку до 300 пумери, до триста српских породица пошикало у некога А. Мојића, и хоће да се селе отпаду у Србију. Депутација једва отиде у Београд кнезу из Србије и заносише за то Србстанка и земљу, а по том ће потражити у угарског министарства у Будапешти за њих отступи из држављанства угарског. Повод тој себи, веће, то је, што ти браћа наша тамо сасна тешко живе; не могу хлебом да се захрапим. Дајије гдјемо, а смо узарили народица већ вишне године. Земље су им касоваски; иска утина на (као да јако) општинских ливада за пашу за марву — привреда отима сасе већа туђинштина, и тако даље. Једним речју: народу новоља додираја, пропишишта а често — помоћи!

Ако и ко други, а оно ће се донести високородни гостодин граф Венкхайм овој вјести, кад чује, зародовати и можда се још паклено и најсјенији: где се Срби селе из Угарске и без истога комаде.

Три стотине нумера, три стотине породица и толико Срба хоће да остави Велики Бечкерек — и то у давашње дани, кад токорске у земљи овој влада уставност: кад, што и веле, народ управља самома субјективом. Чуди је то и жалосна илустрација, појава да најче у овој земљи државно газdованje. У Будапешти граде султаре, шеталишта, крајџаром пореском — из Баната, из „живине“ Угарске села се ратар с терета, с дацијама! За нас је то још већа жалост — што се то најпрече тиче нашега народа.

Наши народ у овим крајевима ишеу толико затправиши они безбрзини ратови на Турина, на Француza, на Италијана и т. д. (а све за туђу корисност) — колико и бројем и материјалном затправио сељачење, потуцавање из једног краја у друга, из једног јеста у друго“.

— „Обзор“ одговора српским листовима о Босни. А шта и како? Без виакве наше примијетбе, свој краткога садрžaja:

„Народи чланени, неимојући самосталности ни спаге, неимајући згде прогледати и праучити народ одношаја, којима су повезани са сијетом, готови су виђети сваке страшила, у смес превару и издајство.

Ми (Хрвати) смо од некога времена постали жученица овога злостретога и инак толик правнога својства. Јуриш угарскога војништва. Бог зна је ли се и слегао. Ставо ли Угарска све то више слабити, како је почела, нико неостаде сигуран од вјековите њезине војбази и сужње. Сад пако узели об-

јет скоро сви српски листови из Новог Сада, из Београда и из Цетиња сматрају против наше концентричну ватру „сувњачавости“ и пригопора, да смо хијариши. А за што? За Босну! „Застава“ је речка, но обичној без доказа и свједочанства, да су Хрвати вонустљиви Угарској, јер ће им Угарска дати Босну; за тим да је надвојвода Абрахам знамените разговоре водио о Босни. „Застава“ изрека довољно је, да нам удари на чело нечега издајства у редакцији српских листова.

Речимо на часак, да је „Застава“ рекла истину, како јој пријесну неистину речеја, за што би Хрвати били издајце? Српски листови, без свакога вршишњава, узимају као ствар готову и саму по себи разумљиву, да Босна и Херцеговина морају припасти Србији. А међутим, иже то са свим тако једноставно. Из војности нећемо ни спомињати познату истину, да су Босна и Херцеговина наше не јако српске пропажије, већ како сајосталне земље и најчешће као такве устани. Но држави се најчешћи народности, народне воље, гађају сигуран доказ, да би Босна и Херцеговина хтјеле бити једино са Србијом? Тај доказ мањка, и ни сму са брги, кад би Србија, која је недавно гледала топчадерски ужас и сазнала за бомбе, бачене на најчешћи дистрикт Србије. Миљава, случајем којим или чуоши задобила Босну и Херцеговину, да је истих кога није године задржати“.

— „И. Б. Тагблат“ доноси један врло занимљив и смислен чланак, вија изјавантичније измишљотворе, из којега најдраматичније и најсјеније вјест о саопштавају: „Кнез Иван Горе у споразуму са својим стрцима, председником семаја, Божом Петровићем саставио је нову владу са члановима од ултра-народне странке, који су сви захтјевали неизједија. Турска и који са кнежевским владама у Београду и у Букарешту у несреклијој доброј срећи стоеје. Досадашњи кнежевски секретар, распор и рођени Далматинец, Сундечин стављен је у вензију, а замјенио га је Вукогић, који је учио у Италији и Аустрији. Вукогић се вратио још 1866. као првогорски агент око Гарбада и Кошута. Он је био перовођа кад се у Крагујевцу међу Србијом и Црном Гором уговорило о њиховом поступању према устаницима у Босни и Херцеговини. Још прије појаска кнеза Милана у Цариград приступила је румунска влада томе уговору. У §. 2. истога говори се о захтјевују српске владе, да се парници уговор изјединију. Савезници доказују, да хришћанска народи у Турској још немају љубљих народија и вје-законских права, која им уговори и султанови писма ујемчују. Обеслања се најесу испунила. За то захтјевају они нова јакства и обратиће се на силе заштитнице. Уз то Србија и Румунија најчешће заборавити своје засебне интересе и тражије автономију, бар онакву, какву Масир има“. Рекоше и осталоше живи.

— „ПЕТИЋЕ, 2. Јула. — Г. Јошић, цар-руски консул отпуштао је у прошлу суботу у Дубровнику.

— Из унутрашњости добили скоје донисе:

Из БЕЈЛОНАВИЋА, 23. Маја. — Мучни и невољни дани, које нам најновији наје дају ирошила иеродана година и иза ње ујасна зима, као да се приближију своме крају. Једва већ једанпут наступише лијени дани и изгладији су — ако Бог да — да нас ова година са љетишином наје преварити. Сада већ са сигурношћу можемо се врхујати са озимима, чистом и облагатом какву ријетко памте. За којим данима је ћено са српом упу.

Што је живота претекло иза строге зиме, и оно се почело опорављати. Од тога било се сине прешали по даље сунце, јер у мало што се не искона са сине стоке. Било је слушаје, да кнежија, који су имали 70—80 комада јагњица, наје претекло до петоре шесторе. Ова невоља није била само међу најама, него скуда по околнјему племену и вирочио у Џинерима, који су јако сточни, и то им је поглавити двојаковије. Исти је случај — јако људи изају — и у Арбанзи, Херцеговини и даље.

Злачјије је да ове године најесно управо ни имали пролеће. У жупијама Бјелопавићника, је може родити скако јужно воће изо у Италији, народ се и по Јуријевдане морају гријати крај огња. Каше и изразије живјења су се једно за другим промјенија пролећа. Због тога је народ доста касно посјеја узретима, а који су рано посјеја, мора-

ије су га на ново сјјати. Ако нађу уредне книге ово неће ни најмање удити, као год да се и рано посјеја. —

Овијех дана српшћени су успити у нашим основнијим школама. Радујемо се, што је успјех и ове као и прошлих година врло добар, поред свега што су исцјена српшћени ове године мјесец и по дана раније. Овак корак наше владе, да се ове године школска дјеца одишуше раније од школе, врло је уједијен и скуда, а нарочито међу најама, подздралјен је од цијelog народа; јер нека дјеца у потоњој вријеме баш већ не мотаху даље, но би морала прекинути долазак у школу због овогодишње оскуднице. Број сам очевидац, ће су иака дјеца, кад би јутром дошли школи, дојијела по пола оке мјесеца у чесову бочици, и то би им био једини оброк преко цијelog дана, да по малу присркују и с тијем су се многи одржали да не остану од школских часова. —

Ми Бјелопавићи имамо у нашем племену 4 школе, од којијех је једна главна са четири разреда. Кад би Бог дајо те би овај године првихатила, мислимо пред јесен тражити, да се још дјеца школе међу најама подигну. Народ од своје стране наје једини жалити никаквијих жртава, јер увија добро какву корист доносе добре школе.

Десмо сам се ове године о тројичном сплетковину у живијству под Острогом код са Васиљије. Народа је необично мало било, особито из наше околнине; једва да је било двије хиљаде душа свега; а обично доје на овај скуд да десетак хиљада. Било је највећа из Босне, Херцеговине, из старе Србије и Арбаније, по наје од прошлих година. Свјечност, која траје по 7—8 дана српшћена је весело а у најбољем реду без да се десно и најмањи неповољни случај, као што то дакле може бити ће се окупити иного народа од дјеље три пјере, из близи и даље, сиротиња и имућних. У томе опет треба захвалити старању наше власти, која је и даљу и ноћу настојавала, да ову лијепу свјечност и веће окупљенога народа не наруши никакав несвојски случај.

На ЊЕГУШИМА, 20. Маја. — Јуче је српшћен у оквашњој основној школи главни годишњи испит у присуству школског надзорника г. Коневића и мјестног главара. Можемо слободно речи, да је успјех био ћака се само желити може. Сваки приступи са најјавним задовољством слушају је, како ученици зрео разборито одговорају на свако питање. Но српшћету испит школски надзорник одјаквовао је јаче од половине ученика повлачијају даровника и лијепијем, користијем књижевицама. Овогодишњи испит ујерјао је, шта приједи добар учитељ, који не жали труда и познаје потпуно свој пољо, као што је овогодишњи наш учитељ М. Драговић. Жалити јој, да и у будуће међу најама остане ради користи и најретка наше дјеце.

Добро би било, кад би наши племенски гла-вари још живје настојали у народу као бијоши вије дјеце долазило у школу. То наје ни најмање тешко, јер им је у томе на руци и сам школски законик, по којем је обvezано свако дијете по седмој години да се шаље у школу, а у слушају непослушност прописана је и глоба. Нашопољеду нагнти и силом на добро, ивије никакво зло, по врлина. Ово се односи само на поједи-ни, јер народ у овима одиста ради шаље на науку своју дјецу и не жали давати на школу и кине по је у стању, као што се то видјело најретко у нашем племену. Само добир надзор, на бе добро бити.

Одје је на мјесту да споменем, како је још једна школа у нашем племену подигнута и ове ће јесен најам да моли владу за учитеља. То су Залажани, који су још простије године почели градити за себе школу и број ће бити са свијект уређена. И ово је јасан доказ како је народ по-већеш за школом и не живи на ту срху никакве крхте.

Има већ готово мјесец дана како се на но-во одпочела радња за колски пут у свијеш са Котором. Сваки дан ради по стотину и више радника и то све за плату која је подијељена во способности радника. Оашвирије о путу писаћу вам други пут.

НОВОСТИ

СРБИЈА. — Коста Магазиновић постављен је за заступника у Цариграду, а на његовој мјесто за министра грађевине постављен је Ђубомир

Ивановић, потпуковник. Пуковник Фрањо Зах именован је први ађутант војног министарства, а бивши министар Милојко Јесицани за управитеља артиљеријске школе.

ЊЕМАЧКА. — Цар Виљем одлучова је у Емес, где се опет састао са царем Александром, који се тада бави још од свога повратка из Лондона.

ФРАНЦУСКА. — У склопу пародије била 20. пр. к. врло бурна седница пријатеља демократије о изборном закону. Велики чиновници изазвали су Бонапартисте гроњем садашњи својим противницима. Ушлејд тога имале су све склопитничке странке своје договоре, и дошли су јаке захтеве.

У Паризу се пронио глас, да ће се царски принци, син Наполеонов вјерити ћерком Максимилјаном.

Париски чиновници још говоре о кандидатури једнога Хохенцолера за првостепених чланова. Јављају још и то, да је пруски посланик у Мадриду, гроф Хајнрих добио налог, да ради за савез између Прусије и Шпаније на одбрану и нападају.

РУСИЈА. — Позив руске владе на конгрес за уређење неких народнијих питава у рату, издавају се се све државе јевропске. Од издавања саме Америка.

ДАЛМАЦИЈА. — Бечки „Блат“ јавља, да је чиновник барон Родић дошао у Беч, подносио изјаву да општири изјештај о војничком стању у Далмацији, и нарочито о владајућој именоли и о новчаној помоћи коју је влада одредила и рајхерат одобрио. Барон Родић цара је усмено о истоме изјестиво.

КЊИЖЕВНОСТ

— ПРОСТО И ДВОСТРУКО КЊИГОВОДСТВО, књига прва, прерадио на српски Корнел Јовановић, књиговођа код „Сиске задруге за међусобно помагање иштедљу“ у Новом Саду. Нови Сад 1874. 8 листа 5 д. и 232 стр. Цијена 80 нов.

— КОРЕСПОНДЕНЦИЈА и приватни списи, од Корнела Јовановића, књига II. Панчево 1874. 8 листа 2 д. и 215 стр. Цијена 80 нов.

— НАУКА О ГЕОМЕТРИЈСКИМ ОБЛИНИМА, за употребљавање у школи, написао Мета Поповић. (Са 92 слике) Панчево 1874. Издајач књижарница браће Јовановића. Цијена 40 нов. Ова књига је добро хедони нашим школама, што је и по себи добра, а и страго одговора школских наредбама.

— Рога Dukljavina Ljetopis, из савијета др Ивана Причића. Краљевица 1874. Стр. XXVI. в 59.

— РУСКИ ДРАМАТИЧЕСКИ ПРОИЗДЕНИЈИ (1672 до 1725). Књ. 200-јему јубилеју руског театра собрао и објаснио И. С. Тихонравов, професор московскога универзитета. Две велике књиге, с примјетбама, објашњавањем, обзором на историју руског позоришта, и цртежима. Цијена 8 рубља, без поштарине. За нас у толико важно, што јавна појава драматска књижевност почеве истину оригиналног историјског драмом, цар Урош, коју је 1750 написао наш честити калуђер, историк Јован Рајић; или је доносије преносио по неки ходид и по рускога.

— У Бечу је изашла поређена синтакса словенских језика, под именом:

Miklosich, Vergleichende grammatischer der slavischen sprachen. 4. band: Syntax. Беч 1874. Цијена 5. 8. и 30 д.

Tertlyansky, August, Das strategische Verhältniss des serbisch-bosnischen und bulgarischen Kriegsschauplatzes gegenüber dem österr. ung. Staate, gr. 8° (93 стр.) Цијена 1. 4.

Kozzen's Wandkarte von Palästina in serbischer Sprache, 4 листа, цијена 3. ф. 20. д., најниже 4. ф. Могу се добити у књижарници Г. Ј. Мана у Бечу (Kohlmarkt, 7).

У седницама филологичко-историчкога разреда југословенске академије од 3. Маја т. г. читан је први члан С. Јубилејија своју расправу о управитељима Далмације за римскога владавина. Писац, не могући пристати на љене споми изреченом од славнога појестинчара П. Можесена, написа да је Цезар прије допитао римско-имарској држави стања начелника, и да је тај био И. Батинијус (г.

709 Рима или 44 пр. Хр. Согрис Inscrip. Lat. III. I. л. 279), те тако да се једва тада устројила ова држава па начину већ обстојећих римских, противују поставак римско-имарске државе већ у доба првога дотица Римљана са Илирима (г. 229 пр. Ис.) За тим биљеше главне наставке сукобе Римљана са Илиријом, породу у склону од тих случајева на чelu новоустројене римско-имарске државе начелнике, praefectores или proconsules, те љиније, да и за виши исти могли су опстојати, већ их стари списатељи несомнено нуја, пошто за то не имали повода или узрока. Сак Цезар био је начелником ове државе, а с њим управљао по својим намјестничима (legali или propraeftores) те писао спомиње три (К. Нујерике Рујус, око год. 57 пр. Ис. како из написа њинога, Ц. Антонијо тројног брат г. 49 пр. Ис., и К. Коринтијијо г. 48), који су ову част обновили прије Батине. Споменуши најље, како је иста римско-имарска држава за Октавијана Августа прво сенатом призната (г. 27 пр. Ис.) те под управом проконсула као начелника стајала, доказује, да ју је иако Август (г. п. Ис.) описа у своје руке узео, пошто се непрестано бунила, те да је од тада увијек у имарјелу непосредно римскому владару припадала, које је с њом разнао по својим legali propraeftore, а кашње Praesides званим, они задни с првим испосредно владару потчињени с кашње посредно, написа по тако званим Praefecti Praetorio (од год. 325), када се љиније цијела царство римско из четири предстојништа (praefecturae) расчејворио. На темељу старији списатељи најље посредно установљују по колико могуће ред тих начелника, те напокон испитује дотично времену до колико је њихова власт досизала, и како је у њеј цијела држава углаве устројена била.

РАЗЛИЧНОСТИ

(Прикупљач босанско-угарске жељезнице). „Нар. Пониш“ добијаје су веле из Шанца саједеску вијест: Међународно повјерјенство, које је од 5. о. и. у Шанцу проучавало питање о прикупљачу босанском и ауст.-уг. жељезнице, понти је констатовало неизједије тешкоће, с којим би био скончан прикупљач босанске жељезнице код Шанца на Сави, прекинуо је расправе о том прикупљачу, док се не учине нове студије и докази непримјерју нови напути. Да се босанска жељезница било на десној или левој обали Босне код Шанца поведе на ауст.-уг. жељезницу, вордо би се с те стране саградио голем напис, који би био опет воду Босне и Саве зауставио, те тим проузорично страну поплави топика дјелима земљишта испод Шанца. — За сада одлути ће се повјерјенство у Нови, да је вије прући и установи прикупљач босанске жељезнице из Бањељука са првотом, која ће се изјашади из Сиска.

(Двојобје изједију грофа Ивана Монтебело и Рикарда Метерника). У близини Ст. Кауда код Нарса побише се две 21. Маја гроф Иван Монтебело и кнез Рикардо Метерници у двојобју из вуче, те их је сваки одио по коју брзотину. О двојобју било је велика расправљавања већ због одличних особа, што су учијелете, но и љенка још због узрока. Син кнеза Лазаре војвода Наполеон Август де Монтебело именован је по Јулијевити XVIII. године 1815 за прву, те се је послије јулијанске револуције пријупрво новој диностији, но послије преврата преступио је к Наполеону III. Он је и његов син, гроф Монтебело, који се је био са кнезом Метерником, најужији су се од Наполеона III. У овому сваке руке доброочности, која су радо пријали. Чак је плаћао њега Наполеонова код Седана, гроф Монтебело одбјегао је тајно и јавно свога доброочинитеља. У том, што га је одбјегао, лежи теком узроку двојобја. У петак 15. Маја сведочи се је кнезија Метерникова на плесу са грофом Жаном де Монтебело. При првом састанку војдравије се једно и друго по то до часа приступија кнезија грофу те га замоли, нека ју у будући већ исподдржи. Као разлог молби да ју исподдржи, написа једно писмо грофово од 1870. г. које је као заробљеник писао и у ком је испријатно ступио против царској влади. То писмо наје било до дуне за јавност одређено, но кнезија узела је и потпуно пребјегавање с једне стране к другој објашњен некавалирскога значаја, те је с тога жељи, да не дође њене са грофом у њакаков друштвени одношај. Гроф Монтебело написао се је кнезији без да је само ријеч проговорио, а на плесу замолио је каснији гроф

Јујарта, нека му буде у ствари саједоком. Гроф Јујарту пријужио се јој гроф де Вален-Бонжени, те су њих двојица са Метерниковим саједочија грофом де Турен и де ла Бурдуњак расправљала позив Метерникова. Монтебело изјавио је кнезији одговорнији за уредбу, коју је изјестила кнегиња, но кнез дуго није хтјео признати, да би Монтебело овјет ријечима кнегиње био уврђен. Најзад је иако првима двојобјом из дуга расправљавања изједију саједок једино друге стране те је ствар окончана на доста еретан начин. Многи листови хвалије кнегињу за одјештићност, којом је истину у образ рекла превртну политичару, а кнезу за инјекције, да оне ријечи кнегиње небијаху уврђене, будући истините.

ОГЛАС

КОНЧУЉЕ МУШКЕ. Прва глатка порубчићи, порубчи изнадрани као пукети, листићи, дрворези, шупљине, (саго) и везена са мало и много веза, и најбољи паришке специјалитет за отмен сајет, густ и крој женијалан. (Дебљину од горњог врата малини). Од ширинга инглешког јаке као платно 1—25, 1—50, 1—75, 2, 2—50, 3 ф. Модне и везене 3, 3—50, 4 ф. Шарене кретони и Оксфорд 2, 2—50, 3, 3—50 ф. Од фине и постојана холанд. платна 1—50, 1—75, 2, 2—50, 3 ф. Од фине и постојана румбург. платна 1—50, 1—75, 2, 2—50, 3 ф. Богато везене 3, 3—50, 4, 4—50, 5, 6 ф. Од фине рукава руку румбург. платна 1—50, 3, 3—50, 4 ф. Везене 5, 6 ф. Од корзета реклами са уметницом и везом 1—50, 1—75, 2, 2—50, 3, 3—50, 4, 5, 6 ф. Фризир оргаја 1—50, 2, 2—50, 3, 3—50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ф. Гађице са дугачким рукувима 2, 2—50, 3, 3—50, 4 ф. Везене 5, 6 ф. Корзети реклами са уметницом и везом 1—50, 1—75, 2, 2—50, 3, 3—50, 4, 5, 6 ф. Фризир оргаја 1—50, 2, 2—50, 3, 3—50, 4, 5, 6 ф. Гађице са уметницом и везом 1—25, 1—50, 1—75, 2, 2—50, 3, 3—50, 4, 5, 6 ф. Гађице са дугачким рукувима 2, 2—50, 3, 3—50, 4 ф. Везене 5, 6 ф. Корзети реклами са уметницом и везом 1—50, 1—75, 2, 2—50, 3, 3—50, 4, 5, 6 ф. Гађице са дугачким рукувима 2, 2—50, 3, 3—50, 4 ф. Везене 5, 6 ф. Марите румбург. туне 2, 2—50, 3, 3—50, 4, 5, 6, 7 ф. Од фине рукава руку румбург. платна 17, 18, 20, 22, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 60 ф. Гађице 1, 1—25, 1—50, 1—75, 2, 2—50 ф. Гађице 1—50 ф.

ЖЕНСКЕ КОНЧУЉЕ. Од ширинга платни модне и везене 1, 1—26, 1—75, 2, 2—50, 3, 3—50, 4, 5, 6 ф. Од фине и постојана холанд. платна. Модне 1—50, 1—75, 2, 2—50, 3 ф. Богато везене 3, 3—50, 4, 4—50, 5, 6 ф. Од фине рукава руку румбург. платни модни уметници и паришким везом 7, 8, 9, 10, 11, 12 ф. Слављице са дугачким рукувима 2, 2—50, 3, 3—50, 4 ф. Везене 5, 6 ф. Корзети реклами са уметницом и везом 1—50, 1—75, 2, 2—50, 3, 3—50, 4, 5, 6 ф. Фризир оргаја 1—50, 2, 2—50, 3, 3—50, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 ф. Гађице са дугачким рукувима 2, 2—50, 3, 3—50, 4 ф. Марите румбург. туне 2, 2—50, 3, 3—50, 4, 5, 6, 7 ф. Од фине рукава руку румбург. платна 17, 18, 20, 22, 25, 30, 35, 40, 45, 50, 60 ф. Гађице 1, 1—25, 1—50, 1—75, 2, 2—50 ф. Гађице 1—50 ф.

За тројезу чаршава, кончани даждвије војтежи 2, 3, 4, 5, 6 ријем дужине 2, 3, 4, 5, 6, 6 ф. Гарнитуру, чаршав и за скако по један салвет, даждвије војтежи за 6, 12, 18, 24 лица 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 ф. — Салвети и пешкири кончани даждвије туне 5, 5, 7, 8, 9, 10 ф. Марите румбург. туне 2, 2—50, 3, 3—50, 4, 5, 6, 7 ф. Јордански чаршави кончија толико три јастика. Гарнитуре са паришким кунст везом (изложба) дјаве јорданске каве и шес јастика је за четири стране везени 125, 150, 175, 200, 250, 300 ф.

Јастик од ширинга платна клот 1, 1—25, 1—50 ф. Шланговија 2, 2—50 ф. Везен 2—30, 3, 3—50 ф. Од војбога румбург. платни клот 1—50, 2, 2—50, 3 ф. Шланговија 2—50, 3, 3—50, 4 ф. Везен 2—50, 3, 3—50, 4, 5, 6, 7 ф. Јордански чаршави кончија толико три јастика. Гарнитуре са паришким кунст везом (изложба) дјаве јорданске каве и шес јастика је за четири стране везени 125, 150, 175, 200, 250, 300 ф.

Прса за мужјаке и женске кончуље шијене и везене од 50 нов. до 2 ф. Паришке везене 2, 2—50, 3, 4, 5 ф. Шрафте и уметци везени (Zugehor) за кончуље, сукве, реже, јастике до 10 нов. до 2 ф. рије. Купци могу својих категорија првима руком и машином код мене дати щити, по најновијим паришким моделима.

Еслан шаљем рије Nachnahme узимам, поштено, по најједнојијој фабричкој цијени, и по најсушујији матрат пријем.

Адреса: ALEXANDER STANISCHITS a. befugt Wash-waren-Fabrikant, Luget №. 1. WIEN.